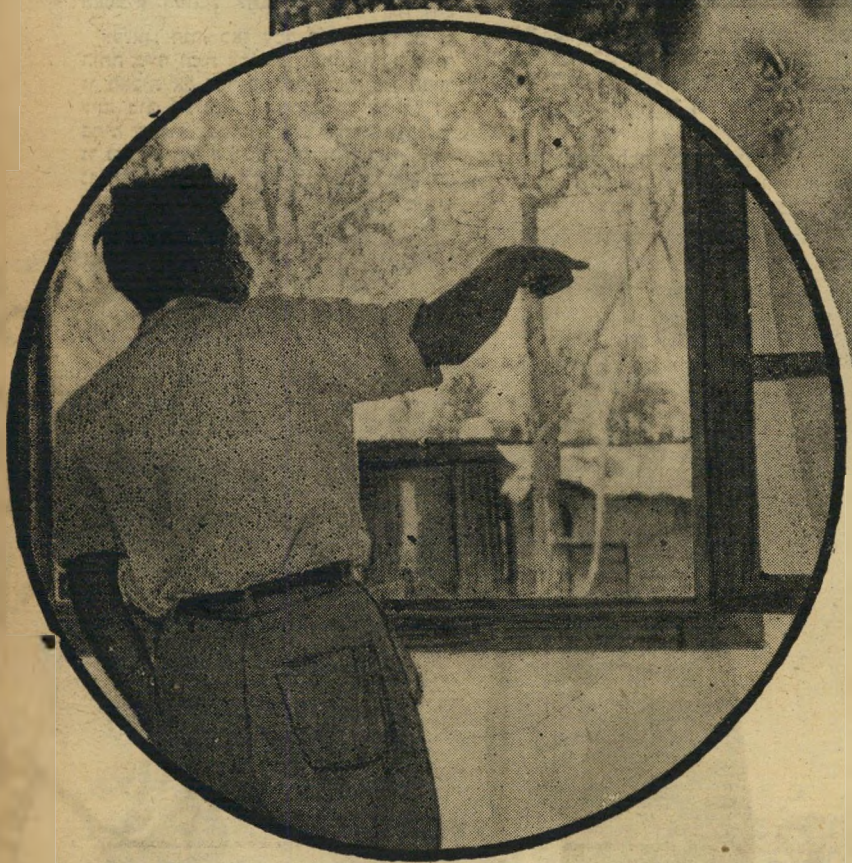

אום אל-פרג'

[סוף]

מחלון ביתו יכול איש מושב בן-עמי, נתן מילר, לראות את אחד עבד אל-עאל, תושב הכפר אום אל-פרג' בגליל המערבי, חרש את חלקתו. מאז נכבש הכפר בידי צה"ל, ניהל אל-עאל מאבק להחזיק באדמותיו שנכללו ב- תחום המושב החדש. המאבק

נמשך שנים וראה העולם הזה 683,681. לפני חודשיים פסק בית המשפט העליון: על ערביי אום אל-פרג' לעזוב. המקום שייד, חוקית, לבן-עמי.

יש קושאנים המעידים כי האדמה היא רכוש הפרטי. איש לא יכריח אותו לעזוב. הוא מצטער שהוא תקוע כעצם בגרון המושב, אבל לא בו האשם. לא הוא שתיכנן את התחומים. היוונים העתיקים הכירו היטב מצבים עגומים כאלה. העולם המודרני מצא להם כינוי: טרגדיה יחנית. שני צדדיה מתקדמים באטיות מתוכננת ובעיניים פקוחות לקראת הסיום הטראגי. אך שניהם אינם יכולים לעשות דבר — אין ביכולתם אלא למלא את התפקיד שמוטל עליהם. ההכרעה היא בידי הגורל העיוור, הכל-יכול.

בטרגדיה של אום אל-פרג', הגורל הוא התכנון.

למה שהיה פעם כפר אום אל-פרג' והנמצא עתה בטבור המושב החדש. אחמד עבד אל-עאל מפריע למושב, על פי התכנית שייכת האדמה עליו הוא יושב לאנשי בן-עמי. המושב רוצה שאחמד יעזוב. כי המושב רוצה את האדמה שהובטחה לו. הוא מצטער מאד שהדבר יזיק לערביי, אבל לא בו האשם. לא הוא את התחומים. אחמד עבד אל-עאל אינו מתכוון לעזוב. האדמה שייכת לו. היא היתה שייכת לאביו לפניו. הממשלה אינה רשאית להבטיח אותה לאחר. הממשלה אינה בעלת האדמה. לאחמד

כשעלה המושב על הקרקע, לפני ארבע שנים, הראו לו המסודות אוסף של מפות, עליהן שורטטו קווים ברורים ונקיים: תחומי המושב, כפי שתוכנן על-ידי הממשלה וה- סוכנות.

על המפה היו כמה כתמים. הם לא היו נקיים, לא התאימו לשורות הסדירות של תכנית הישוב.

אחמד עבד אל-עאל הוא אחד הכתמים, אחד מ-130 ה- ערבים השוברים את קווי התכנון הסדירים של המושב. הם יושבים על חלקות קטנות, פזורים על פני הפרדס הסמוך